

φιλοκαλικά σταχυολογήματα

...διαβάζω...ακούω...καταγράφω

59

2020.9

"Ἐδοξε τοῖνυν ἡμῖν τὰ ἐκ φιλομαθείας συνενεγκεῖν εὐρήματα" (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας)

διηγήσεις γιά τό Σταυρό

**«Θά κρέμεται ἡ ζωή σου μπροστά στά μάτια σου,
καί δέ θά πιστέψεις στή ζωή σου»**

Δευτερονόμιο, 28:66

«ὅταν ἀπό τό ξύλο στάξει αἷμα»

Γρηγόριος Νύσσης

Ἐκλογαί Μαρτυριῶν πρὸς Ἰουδαίους

σταύρωσε τό παιδί καί ἔφυγε τό δαιμόνιο

Κάποιοι εἶχε τό παιδί του, πού ἀπό δαιμονική ἐνέργεια εἶχε γυρίσει τό κεφάλι του πίσω. Πῆγε στους πατέρες τῆς Σκήτης νά τό θεραπεύσουν. Ἕνας γέροντας πῆρε τό παιδί καί εἶπε στους νεότερους πατέρες: «**Σταυρῶστε τό παιδί**». Κι ἀφοῦ ἔβαλε ὅλους μέ τή σειρά νά τό σταυρῶσουν, ὕστερα τό πῆγε στόν ἀββά Ποιμένα, αὐτός ὅμως δέν ἤθελε νά τό ἀγγίξει. «**Ὅπως ὅλοι, πάτερ, καί ἐσύ**». Στέναξε ἐκεῖνος, σηκώθηκε καί προσευχήθηκε λέγοντας: «**Θεέ μου, θεράπευσε τό πλάσμα σου, γιά νά μήν τό ἐξουσιάζει ὁ ἐχθρός**». Καί μόλις τό σταύρωσε, τό θεράπευσε καί τό παρέδωσε στόν πατέρα του ὑγιές.¹

ἄν περάσετε τή γραμμή θά πέσετε νεκροί

Πῆγαν κάποτε ἔνοπλοι Μπολσεβίκοι νά διώξουν ἀπό τό μοναστηράκι του κάποιον γέροντα. «**Φύγε ἀμέσως ἀπό τό μοναστήρι**», φώναξαν. Ὁ Γέροντας πῆρε ἕνα σταυρό καί σχεδίασε μιά γραμμή, ἢ μάλλον ἐνέκλεισε μέσα σ' αὐτήν τό κελλί του λέγοντας: «**Λοιπόν,**

¹ Γεροντικό, Ποιμήν, 7.

δοκιμάστε τώρα. Ἄν τολμήσετε νά περάσετε αὐτή τή γραμμή πού σχεδίασα γύρω ἀπό τό κελλί μου, μόλις προσπαθήσετε, ἀμέσως θά πέσετε κάτω νεκροί». «Μά, τί γεροντάκος εἶναι τούτος;» εἶπαν οἱ νεόφθαστοι μέ ἀμηχανία. Ἡ δύναμη τῶν λόγων τοῦ Γέροντος ἦταν τέτοια, ὥστε κανείς ἀπό αὐτούς δέν τόλμησε νά περάσει τήν γραμμή πέραν τῆς ὁποίας τούς εἶχε ἀπαγορέψει νά περάσουν. Πραγματικά ἦταν πολύ παράξενο· ὄπλοφόροι, ὑγιέστατοι, νέοι ἄνθρωποι κυριεύθηκαν ὀλότελα ἀπό φόβο καί εἶπαν: - «Ἄστ' τόν γεροντάκο. Θά φύγει μόνος του». Γιά λίγο ἀκόμα στάθηκαν ἐκεῖ καί μετά διαλύθηκαν. Ἔφυγαν αὐτοί!...²

Θαμπωμένοι ἀπό τή λάμψη του

Οἱ ἅγιοι Βαρνάβας καί Σωφρόνιος [18 Αὐγούστου] δέχθηκαν καθ' ὁδόν ἐπίθεση ἀπό τρεῖς ληστές. Ὁ ἀρχηγός τους ἄρπαξε ἀπό τόν λαιμό καί τούς δύο καί λέει: «Δώστε μας τά χρήματα πού κρύβετε, εἰδάλλως σᾶς θανατώνουμε μέ τό ξίφος». «Ἡ περιουσία μας εἶναι αὐτή», λέει ὁ Βαρνάβας, δείχνοντας τόν ξύλινο σταυρό πού φοροῦσε κάτω ἀπό τό ἀδρὺ τρίχινο ράσο του. «Αὐτός εἶναι ὁ πλοῦτος μας, ὁ θησαυρός μας, ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας». Λέγοντας ὁ Βαρνάβας αὐτά τά λόγια, αἴφνης φλόγες πύρινες βγαίνουν ἀπ' τόν ξύλινο Σταυρό καί πέφτουν πάνω στούς ληστές. Βλέποντας τό φρικτό αὐτό θέαμα οἱ ληστές, θαμπωμένοι ἀπό τή λάμψη του, ἔριξαν τά ὄπλα καί ἔπεσαν στά πόδια τοῦ Βαρνάβα, ζητώντας συγχώρηση. Κατόπιν ἐμπιστευόμενοι τῆ σωτηρία τους στούς ὁσίους τούς ἀκολούθησαν. Στήν Ἔφεσο τούς ἀποκαλύφθηκε ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καί τούς ἔστειλε στό ὄρος Γαλήσιο ἐφοδιασμένους μέ συστατική ἐπιστολή γιά τόν ἡγούμενο προκειμένου νά δεχθεῖ τούς ληστές στήν κοινότητά του.³

Ὁ Ἑβραῖος ἔκανε τό σταυρό στό μέτωπό του

Μιά φορά ὁ ὄσιος Συμεών ὁ διά Χριστόν σαλός καθόταν μαζί μέ ἄλλους καί ζεσταινόταν κοντά στό καμίνι ἑνός ὑαλουργοῦ, πού ἦταν Ἑβραῖος. Σέ μιά στιγμή λέει στούς φτωχοὺς παίζοντας: «Θέλετε νά σᾶς κάνω νά γελάσετε; Νά, γιά κάθε ποτήρι πού κάνει ὁ

² Στάρετς Ζαχαρίας, Ὁρμύλια 1996, 99-101.

³ Ν.Συναξαριστής 8, 195 γ / Οἱ ἅγιοι τοῦ Πόντου, 8 (1985) 488.

τεχνίτης, θά κάνω τό σημείο τοῦ σταυροῦ καί θά σπᾶνε». Ὅταν ἔσπασε τό ἕνα μετά τό ἄλλο ἐφτά ποτήρια, ἄρχισαν οἱ φτωχοί νά γελᾶνε. Τό εἶπαν ὁμως στόν ὑαλουργό κι ἐκεῖνος καίγοντάς τον μέ τή φωτιά τόν ἔδιωξε. Καθώς ἔφευγε, τοῦ φώναξε ὁ Συμεών: «*Ἀλήθεια, νόθε, μέχρι νά κάνεις σταυρό στό μέτωπό σου, ὅλα θά σπάζουν*». Ἔσπασε πάλι ἄλλα δεκατρία τό ἕνα μετά τό ἄλλο. Συγκλονίστηκε τότε ὁ Ἑβραῖος, ἔκανε σταυρό στό μέτωπό του, καί δέν ἔσπασε πιά τίποτε. Ὑστερα ἀπ' αὐτό πῆγε κι ἔγινε χριστιανός.⁴

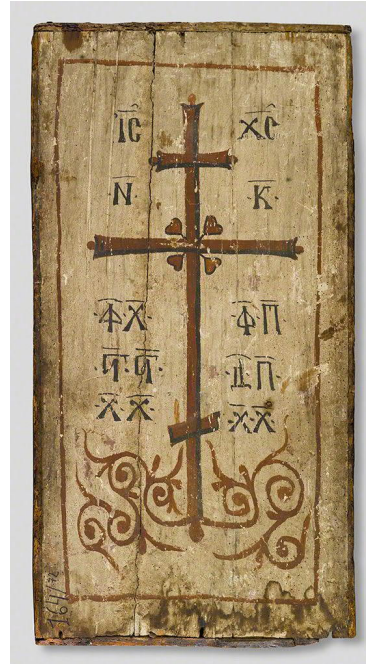
σταυρός καί χασμουρητό

Ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ὁ Ἑβραῖος, γεννήθηκε τόν 9ο αἰώνα στή Σύναδα τῆς Βιθυνίας. Σέ ἡλικία ἐννέα ἐτῶν, ὅπως βρισκόταν μέ τή μητέρα του στή λαχαναγορά, παρατήρησε ἕναν ἔμπορο χριστιανό πού χασμουριόταν συχνά καί κάθε φορά ἔκανε τό σημείο τοῦ Σταυροῦ στό στόμα, ὅπως συνηθίζεται. Αὐτό ἐντυπωσίασε τό μικρό Κωνσταντῖνο καί τό ἔκανε στόν ἑαυτό του. Ἄρχισε νά τό μιμεῖται χωρίς νά καταλαβαίνει τή σημασία τοῦ σημείου. Μετά ἔκανε τό σημείο τοῦ Σταυροῦ σέ κάθε περίσταση, καί ἡ ἅγια αὐτή συνήθεια γέμιζε σιγά σιγά τήν ὑπαρξή του μέ τήν Χάρη τοῦ Χριστοῦ συνδουρίζοντας στήν καρδιά του διάπυρο ἔρωτα γιά τόν Κύριο, τοῦ ὁποίου τό ὄνομα συνεχῶς ἐπεκαλεῖτο. Μέ τό σταυρό, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ Ἐσταυρωμένου κυρίευσε ὅλη του τήν ὑπαρξή.⁵

ὁ δαίμονας μέ τή δυσωδία του καταισχύνεται

Ἐμφανίστηκε ὁ δαίμονας μέ μορφή μεγάλου θηρίου-ἔρπετοῦ πού ἀκίνητοποίησε τόν ἀσκητή, τόσο πού παράλυσε κάθε μέλος τοῦ σώματός του καί δέν μπορούσε νά κάνει τήν παραμικρή κίνηση. Ἄρχισε νά λέει τότε ὁ ἅγιος τό *Πάτερ ἡμῶν* νοερῶς, μιά πού ἡ δαιμονική ἐνέργεια δέν τοῦ ἐπέτρεπε νά κουνήσει οὔτε τά χεῖλη του. Σέ κάθε λέξη πού μνημόνευε μέσα του τά μέλη του λύνονταν σταδιακά. Μόλις κατάλαβε πώς τό δεξί του χέρι

⁴ Ὅσιος Συμεών διά Χριστόν σαλός, ἐκδ. Περιβόλι τῆς Παναγίας, 1984, 100.

⁵ Ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου «Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἰουδαίων» στίς 26 Δεκεμβρίου. *Ν.Συναξαριστής* 12, 293 / *Γεροντικό τῆς Παναγίας*, σελ. 50

ήταν ελεύθερο, έκανε τό σημείο του Σταυρού, κι άμέσως έλευθερώθηκε. Καταισχύνθηκε ό δαίμονας πού χάθηκε αφήνοντας πίσω του μιά άπαισία δυσωδία.⁶

φίδι στό πηγάδι, χαθήκαμε!

Κάποτε, τήν ένάτη ώρα, μέ έστειλε ό άββάς Δωρόθεος νά γεμίσω τόν κάδο από τό φρέαρ του για νά πιούμε. Όταν πήγα λοιπόν, έτυχε νά δώ κάτω στό φρέαρ μιάν άσπίδα⁷ και δέν έβγαλα νερό, αλλά γύρισα και του είπα: «Είμαστε χαμένοι, άββά· είδα μιά άσπίδα στό φρέαρ». Αυτός, άφου χαμογέλασε μέ σεμνότητα, και μέ κοίταξε για πολύ, κούνησε τό κεφάλι και είπε: «Αν φανεί καλό στό διάβολο νά μεταμορφωθεί σε φίδι ή χελώνα μέσα στα φρέατα και νά φωλιάζει στις πηγές των νερών, έσύ θά μείνεις χωρίς νά πιεις ποτέ;» Και άφου βγήκε και έβγαλε νερό μόνος του, ήπια πρώτος, όντας νηστικός, και είπε: «Όπου κυριαρχεί ό Σταυρός, καμιά κακία δέν έχει δύναμη».⁸

τό κτίσμα γκρεμιζόταν μέ τή δύναμη του Σταυρού

Κατά τό έτος αυτό (642/643 μ.Χ.) ό Ούμαρος⁹ άρχισε νά κτίζει τό ναό στην Ίερουσαλήμ, αλλά τό κτίσμα δέν

⁶ Όσιος Κάλουπαν ό Έγκλειστος (+576), ή μνήμη του 3 Μαρτίου. Vita Patrum, XI (Βλέπε ελληνική μετάφραση Vita Patrum, Ό Βίος των Πατέρων, Αγ. Γρηγορίου της Τούρ, τόμ. Ι, βιβλ. Γ', έκδόσεις Άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ, 2015, σελ. 40).

⁷ Δηλητηριώδες φίδι, όχιά. Η αιγυπτιακή νάγια ή κόμπρα. Από τά φοβερότερα δηλητηριώδη φίδια της γής (τό δηλητήριο ενός τέτοιου φιδιού λέγεται ότι χρησιμοποίησε ή Κλεοπάτρα για νά θέσει τέρμα στη ζωή της). Οί φυσιοδίφες τό όνόμαζαν άλλοτε Άσπίδα, όνομα πού έφερε στην άρχαιότητα. Τά δηγματα (δαγκώματα) των φιδιών αυτών είναι θανατηφόρα, πολλές εκατοντάδες ανθρώπων φέρεται νά πεθαίνουν έτησίως από αυτά.

⁸ Λαυσαϊκό, 2 / Άνθη της Έρήμου 16, σελ. 26 (ή μνήμη του όσιου Δωροθέου στις 16 Σεπτεμβρίου).

⁹ Ό άρχηγός των Σαρακηνών Ούμαρος είχε έκστρατεύσει (τό 635) και κατέλαβε τήν Παλαιστίνη μέ συνθηκολόγηση. «Αναζήτησε τό ναό των Ίουδαίων πού είχε κτίσει ό Σολομών για νά τόν κάνει τόπο λατρείας της βλάσφημης θρησκείας του» (Χρονογρ. 6127). Δύο χρόνια μετά τό έγχείρημά του νά κτίσει τό ναό δολοφονήθηκε από έναν Πέρση άποστάτη (Χρονογρ. 6137).

ἄντεχε καί συνέχεια γκρεμιζόταν. Κι ὅταν ζήτησε νά μάθει τήν αἰτία εἶπαν οἱ Ἰουδαῖοι: «**Ἄν δέν ἀπομακρύνετε τόν σταυρό πού εἶναι πάνω στό ναό τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, δέν πρόκειται νά σταθεῖ ὄρθιο τό κτίσμα**». ¹⁰ Ἐνεκα αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἀπομακρύνθηκε ὁ σταυρός ἀπό ἐκεῖ κι ἔτσι σταθεροποιήθηκε ἡ οἰκοδομή τους. Γιά τό λόγο αὐτό, οἱ ἐχθροί τοῦ Χριστοῦ κατέβασαν πολλούς σταυρούς». ¹¹

Τό δέντρο τοῦ Παραδείσου μεταφυτεύθηκε στό Γολγοθᾶ Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Κοντάκιο 23

«Τό τρισμακάριστο Ξύλο, τό Δῶρο τῆς ζωῆς μας,
στή μέση τοῦ Παραδείσου ἐφύτρεψεν ὁ Ὑψιστος,
γιά νά τό προσεγγίζει ὁ Ἀδάμ
καί νά πετύχει τήν αἰώνια καί ἀθάνατη ζωή.
Μά δέν ἐφρόντισεν ἐκεῖνος
νά γνωρίσει τή Ζωή του
ἀλλά παραστράτησε καί στό θάνατο ἔφθασε.
Ἐνῶ ὁ Ληστής πού εἶδε τοῦτο τό Φυτό τοῦ Παραδείσου
πόσο ταιριαστά **μεταφυτεύθηκε στόν Γολγοθᾶ ἐπάνω,**
γνώρισε τή Ζωή ποῦ κρυβε μέσα Του κι εἶπε στόν ἑαυτό του:
**«Τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο πού ὁ πατέρας μου ἄλλοτε
τό ἔχασε μέσα στόν Παράδεισο».**

Ἐκδότης: Ἀρχιεπίσκοπος Γ.Ο.Χ. Ἀθηνῶν &
πάσης Ἑλλάδος Μακάριος
Ἐπικοινωνία: archbishopmakarios@gmail.com

¹⁰ Ὁμολογία Ἰουδαίων γιά τή δύναμη τοῦ Σταυροῦ!... Τακτική παλαιά, ἀλλά βέβαια καί νέα καί πρόσφατη, νά βγάζουν ἀπό τή μέση τά ἑμπόδια οἱ ἐχθροί τοῦ Χριστοῦ καί τῆς ψυχῆς τους.

¹¹ Θεοφάνης, Χρονογραφία 6135.